

עו:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) גבר ר"ף ור"ש אחר
ר"ה ונחמקו קשה, (ב) ג' ו
אחר ד"ה שור, (ג) ו
ד"ה והלכתה, (ד) כדורי
דקלי, (ה) ונ"ע מוספת
חולין מ. ד"ה שלמה,
(ו) ונ"ע מוספת מ"ה מ.
ד"ה מ"ה מ"ה.

הגהות הב"ח

(א) ח"ט ד"ה אידכר וכו'
עבד קלח, ר"ב יעבד וכו'
כעבודת כוכבים מלכות
פ' יולא דוסן דק' מ"ו:

עין משפט
נר מצוה

קסח א ב ג ד ה מ"י
פ"י
מלכות מוסדות הל"ו
סמג לאהין קתה טו"ש
י"ד ס' קה ספ"ק ז:

הסבין שפה. ונועלה עשר פעמים נקרקע בירושלמי קלמר
שלם פעמים משמע דהכא לאו דוקא עשר פעמים מיהו
מדקלמרין לקמן דלא עשר פעמים נקרקע משמע דדוקא קלמר
יש להחמיר: **אמר** רב הונא בריה דרב יהושע ולאכול בה צונן.

גדנפא דלישא. שפה של עיסה סביבות פיה כדי שתקבל מים הרבה
ויעברו הרותחין על שפתה: **כבולעו.** כענין שנלעו שפת הדוד
את האיסור ופליטה: **מה בולעו בנילוות.** לאו בולעו אלא ע"י
נילוות שניתו הרמימות שם ולא הוכנסה לחוך יורה אחרת בשעת

גליעת האיסור: כך בשעת פליטה
אע"פ שלא הכניסה לחוך יורה אחרת
הואיל ונתמלאת פיה יפה יפה ומעלה
נילוות על שפתה ופולט. ומיהו גדנפא
בעינן משום דלי לאו הכי דלמא לא
היה מסקא נילוות על השפה כהא
זימנא אכל איסור הנתבשל בה פעמים
הרבה אם לא העלה נילוות כל שעה
העלה פעם אחת: ונועלה. אע"פ
ששפה. וי"א ששפחה נגדו זמר
שאינה חלק ומעביר שמנוניתה:
שלין בה גומות. בעינן רחבה שלא
שהא שמנונית בגומת: **ולאכול** בה
זונן. אכל דבר רוחא אסור לחמוך
בה עד שיגעילנה ברוחמין וכלי ראשון
דלחמין בכל שעה (פסחים ז'): לענין
חמך בפסח: **סודא.** נעלה: **שבור**
מלכא. עובד כוכבים היה: **מר קים**
לי בנזי. רב יהודה מבר א"י כי
שהא פרוש ולא יאכל דבר איסור
אכל כך אינו מוחזק שמהא פרוש כל
ק: **מאי עבדת באורסא.** דרך
פרסיים למחור נשים לאשכנזים
וכששיגרו להם גלילה שעבר קיבל
באטי ורב יהודה לא קיבל:

הדרן עלך השובר את הפועל
וסליקא לה מסכת עבודה זרה

הדרן עלך השובר את הפועל
וסליקא לה מסכת עבודה זרה

כיון דלין תשמיש קבוע ע"י האור סגי בהגעלה וכן בירושלמי דלמר הדא דמימא נסבין קטן אכל נגדול בעי ליבון ויש לדחות אותה רחיה דודקלמר
הסם מהא דקלמר הסבין שפה והיא טהורה כו' אלמא משמע דלייני צונן וצונן ליכא חילוק בין תשמישו ע"י האור בין חין תשמישו ע"י האור
ומפרש הר"ר אלחנן בירושלמי כן הוא דלמר דמימא נסבין קטן שאין רגילות להיות בה גומות ואין בולעו בגומות וסגי בעינא נקרקע אכל
סבין שפך שדרך לרעה ליוון דנענעה נקרקע איתו מועיל לשפך ולהעביר האיסור הנדבק בגומות הלכך אפילו
לחמוך בה זונן לרעה ליוון ולא סגי בהגעלה אפילו זונן משום דלא מהינא הגעלה אלא להפליט האיסור הנלוו בחוך הסבין אכל
לא מהינא להעביר איסור הנדבק והשפשוף נקרקע מהינא להעביר איסור הנדבק ויזין שיש גומות אין מקנה להעביר איסור הנדבק רק
ע"י ליבון ומ"מ נדחית הרחיה דר"ת מן בירושלמי דלא מיירי כלל בתשמישו על ידי האור ורבינו ברוך מיישג הרחיה והכי פירושא דהא
דמימא נסבין קטן שאין תשמישו ע"י האור וסגי בעינא נקרקע איתו מועיל לשפך ולהעביר האיסור הנדבק בגומות הלכך אפילו
תשמישו רק צונן ואינו בולעו כלל בחמוך רק נדבק בו מנחוך אכל גדול תשמישו ברוחמין וגם תשמישו ע"י האור הלכך בעי ליבון
לחמוך בה רוחא כך נראה למורי לישג פירוש רבינו ברוך ואומר מורי דהא דקלמר כהא נענעה עשר פעמים נקרקע היינו דוקא
נקרקע קשה שהיא מעברת השומן ושפה אכל לא רכה שאינה מעברת השומן וגם לא קרקע קשה יותר מדאי ודוקא נקט קרקע
ולא אכל ולא אפר ולא קרקע רכה: **אידכר** מה דעבדת באורסא. פ"ה ששיגר להם שמי שפחות רב יהודה רב קבלה
ובאטי קבלה ונראה דלא מטא כזה שעדיין היה עבד קלח (א) שמעוכב גט שמחור דלחמין פרק עשרה יוחסין (קידושין דף ע"ו):

באטי בר טובי ברמות רוחיה לא שקיל גיטא דחירותא: הדרן עלך השובר את הפועל וסליקא לה מסכת עבודה זרה

הדרן עלך מסכת עבודה זרה והדרן עלך. דעתן עלך מסכת עבודה זרה ודעתך עלך. לא נתנשי מינך מסכת עבודה זרה ולא תתנשי מינך לא בעלמא
הדרן ולא בעלמא דאית:

אמר בן שלמה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמתנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי
בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אבא בר פפא דרו בר פפא:

העבר נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי
תורתך: מאויכי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיקי למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חיינתי: ברוך אתה יי למדיני
חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו
משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שחר והם עמלים ואינן מקבלים שחר. אנו רצים והם
רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם ששנורתי לסיים מסכת עבודה זרה בן תעורר להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמוד וללמד לשמור ולעשות
ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפני ומפי זרעי וזרעי
עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימיך
בשמאלה עשר וקבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיא מתאי. ולאסקא לחיי עלמא. ולמבנא קרתא דירושלם. ולשכלל היכליה בגוה. ולמקער
פולחנא נוכחא מארעא. ולאחבא פולחנא דשמיא לאתריה. וימליך קדשא בריך הוא במלכותיה ויקריה. ויצימח פרקנה ויקרב משיחיה. בתייכון וביומיכון
ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר
ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא וישירתא תשבחתא ונחמתא דאמירין בעלמא. ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן. ועל
תלמידיהו ועל כל תלמידי תלמידיהו. ועל כל מאן דעסקין באוריתא. די באתרא (קרישא) הדרן ודי ככל אהר ואתר. יהא להון ולבון שלמא רבא חנא
וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחי חיים טובים עלינו ועל כל
ישראל. ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(*) פי' הגוף על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג. (** בסימא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף ישי"ש בב"ב כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones